

RØDE ROSA

Lærervejledning om at finde, skabe og bruge historie

HISTORY
TO GO!

ARBEJDERMUSEET

LÆRERVEJLEDNING

Lærervejledning til kildepakken *RØDE ROSA. Om at finde, skabe og bruge historie.*

Målgrupper

Kildepakken henvender sig til elever i udskoling samt på STX og HF.

Fag

Materialet er oplagt i historie, men kan også anvendes i dansk eller billedkunst.

Læringsmål

- Udskoling: Materialet understøtter folkeskolens forenklede fælles mål for historie. Eleverne arbejder analytisk med autentiske **kilder**, som åbner for diskussioner om **kronologi/sammenhæng** og **brud/kontinuitet**. Materialet understøtter diskussioner om **historiebrug**, og det giver eleverne mulighed for at reflektere over sammenhænge mellem **fortid, nutid (og fremtid)**.
- STX: Materialet understøtter en række faglige mål fra UVMs bekendtgørelse for Historie A (2017). Materialet eksemplificerer hvorledes eleverne kan formulere **historiske problemstillinger** og **relatere disse til deres egen tid**. Det lægger op til diskussioner om **historiebrug** giver eleverne mulighed for at reflektere over hvordan historiefaget kan medvirke til **forståelse og problemløsning i nutiden**.

Omsatte læringsmål

Kildepakken *RØDE ROSA. Om at finde, skabe og bruge historie* dykker ned i en specifik case – nemlig Rosa Luxemburgs besøg i København i 1910. Mange opslagsværk og artikler nævner, at Luxemburg deltog i den store kvindekongres på Jagtvej, hvor 8. marts blev indstiftet som kampdag. Men arkiverne støtter ikke denne fortælling – tværtimod glimrer Luxemburg ved sit fravær i dokumentationen fra kongressen samt i samtidige avisartikler og fotos.

Kildepakken præsenterer en række kilder, som kan bruges som underlag for analyse og diskussion i undervisningen. Der gives bud på øvelser som træner eleverne i informationssøgning og styrker deres kildekritiske kompetencer. Derudover lægger kilderne op til analyse og diskussion om brug af historien.

Introduktion til materialet

Film: På sporet (og vildsporet) af Røde Rosa

I filmen præsenterer bibliotekar Mette Kjær Ovesen sit arbejde med at lave research til et stort event, der blev afholdt på Arbejdermuseet 8. marts 2019. Eventet satte fokus på Rosa Luxemburg, og ved de første søgninger så det ud til, at Rosa Luxemburg havde været med til kvindekongressen på Jagtvej i 1910, hvor 8. marts blev indstiftet som kvindernes kampdag. Men arkivalierne kunne ikke dokumentere Luxemburgs deltagelse. Derimod viste de, at Luxemburg deltog i – og holdt tale ved – den socialistiske kongres få dage efter samme år. Fokus i filmen er at **finde** og **skabe** (fremstille) historie.

Forslag til spørgsmål, der kan diskuteres i klassen ifm. filmen:

- I Danmark er der love om, at arkiver, biblioteker og museer skal indsamle, registrere, bevare, forske i og formidle kulturarv. De fleste er enige om at det er vigtigt. Men giver det overhovedet mening at bruge skattepenge på at bevare gammelt papir og ting fra fortiden? Hvorfor – eller hvorfor ikke?
- Viden om fortiden kan fås ved at læse en historiebog – det er det, vi kalder en fremstilling. Men for at kunne skrive en historiebog (som ikke bare kopierer andre bøger/fremstillinger), må forfatteren ofte på biblioteket og i arkiver for at finde kilder til fortiden. Hvem bestemmer hvilke dokumenter, der skal gemmes for eftertiden?
- Traditionelt set – frem til ca. 1900 – var det stort set kun magtfulde menneskers historier, der blev bevaret i arkiverne, udstillet på museerne eller skrevet bøger om, som kunne lånes på bibliotekerne. I 1909 blev Arbejderbevægelsens Bibliotek & Arkiv grundlagt, med det formål at bevæge arbejderklassens og arbejderbevægelsens historie. Det er fx derfor, at plakatsamlingen eksisterer. Diskutér om der er nogle samfundsgrupper i dag, der evt. ikke er repræsenteret i arkiver, i bøgerne på biblioteket eller på museer? Og overvej hvilke konsekvenser det har i nutiden og i fremtiden, hvis bestemte grupper ekskluderes fra samlingerne?

Kildehæftet

Der er udarbejdet et elevhenvendt kildehæfte, som kort præsenterer Rosa Luxemburg og derefter en række kilder og arbejdsspørgsmål som eksemplificerer historiefagets metoder, styrker og udfordringer. Kilderne fokuserer på hvordan historie **bruges**.

Analysemodel til erindringssteder

Analysemodellen kan bruges som udgangspunkt for analyse af forskellige former for erindringssteder, fx monumenter, mindeplader, mindepladser eller street art.

Modellen tager højde for at erindringssteder kan opstå oppefra såvel som nedefra, og det stederne kan ændre karakter over tid. De kan bruges af såvel tilhængere som

modstandere af det, der erindres - og på tværs af det politiske spektrum. Modellen ligger på portalen History to go!

<https://www.arbejdsmuseet.dk/wp-content/uploads/2019/12/analysemodel-til-erindringssteder.pdf>